

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ: НОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

INNOVATIVE AND INVESTMENT ACTIVITY OF ENTERPRISES: NEW RESEARCHES

Рецензія на монографію: «Проблеми підвищення ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств» / Є.А.Бельтюков, Т.І. Черкасова, Л.А. Некрасова та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф., засл. діяча науки і техніки України Є.А.Бельтюкова; Одес. нац. політехн. ун-т, Ін-т бізнесу та інформ. технолог., каф. екон. підприємств. – Одеса; Інтерпрінт, 2015. – 828 с. : табл., іл.

Європейський вибір України та перспективи її інтеграції у високотехнологічне конкурентне середовище зумовили необхідність формування інноваційної моделі розвитку з метою забезпечення підняття національної конкурентоспроможності шляхом активізації інноваційної діяльності підприємств.

Реалізація суб'єктами господарювання завдань економічного розвитку завжди супроводжується необхідністю розв'язання інноваційних рішень.

І цілком очевидно, що в найближчій і довгостроковій перспективі максимізація саме впливу інноваційного фактора стане вирішальною умовою стійкого розвитку економіки України. Побудова «інноваційної економіки», «економіки знань», «нової економіки» – шлях розвинутих країн світу. Він єдино можливий і для економіки України.

Але, незважаючи на досить високий рівень науки, відомі в світі наукові школи, наявність значної кількості фахівців з вищою освітою в народному господарстві, запас нереалізованих винаходів, в Україні спостерігається істотна інноваційна криза промислового виробництва. Такі невтішні результати мають об'єктивні причини та потребують розв'язання проблем зростання активізації інноваційної діяльності підприємств. Запорукою цього можуть стати науково обґрунтовані й розроблені питання стосовно спроможності суб'єктів господарювання до інноваційно-інвестиційної діяльності, наявності у них необхідних першочергових передумов.

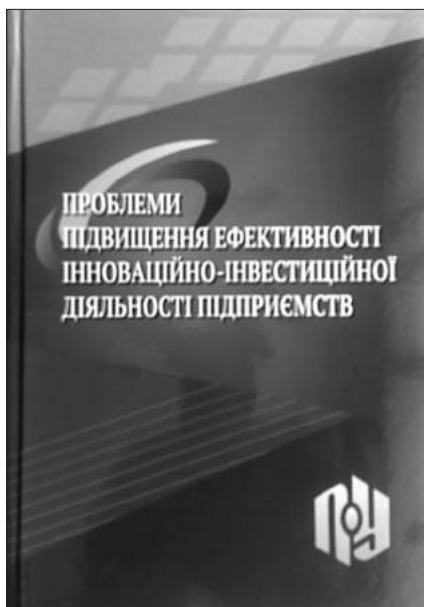
За структурою рецензована монографія складається зі вступу та дванадцяти розділів. План дослідження дозволив авторам послідовно і всебічно розкрити вказану тему.

У першому розділі досліджено теоретичні основи управління економічним розвитком підприємства: визначено особливості інноваційного розвитку під-

приємства як обов'язкового етапу зростання бізнесу в умовах становлення економіки, що ґрунтується на знаннях; надано аналіз умов та технологій забезпечення зростання ефективності впровадження технологічних інновацій. Особливу увагу приділено питанням визначення сутності процесу реструктуризації промислових підприємств, чинників впливу на цей процес та етапів його здійснення. Доведено, що інноваційна сприятливість промислових підприємств є одним з основних чинників забезпечення їх конкурентоспроможності.

У другому розділі розглядаються фактори впливу на інноваційно-інвестиційну діяльність підприємства, визначено поняття інноваційно-інвестиційної стратегії підприємства, проаналізовано статистику наукоємності ВВП провідних країн світу, а також структуру витрат на інновації в промисловість України. Розглянуто основні етапи формування й реалізації інноваційно-інвестиційної стратегії підприємства. У монографії поглиблено висвітлюються питання щодо формування та оцінки ефективності інноваційної стратегії, показано процес формування критеріїв оцінки та порядок розрахунку окремих показників. У роботі обґрунтовано констатується, що лише чітко сформульована стратегія забезпечить переваги підприємства на шляху інноваційного розвитку.

У третьому розділі досліджуються особливості формування потенціалу інноваційного розвитку промислового підприємства в сучасних реаліях економіки України. Досліджено сучасний рівень інноваційної активності промислових підприємств, доведено, що саме потенціал інноваційного розвитку є основою реалізації стратегії підприємства та запропоновано методіку оцінки відповідності на-

явного потенціалу інноваційного розвитку завданям реалізації стратегії підприємства.

У четвертому розділі монографії розглянуто становлення постіндустріальної економіки та роль у цьому процесі людського капіталу і знань. Результатом реалізації інтелекту людей є створення новацій.

У п'ятому розділі визначено сутність та структурні компоненти трудового потенціалу, виявлено чинники й етапи формування інноваційного трудового потенціалу підприємства. Для ефективної оцінки якісних характеристик персоналу запропоновано вимір рівня сприйнятливості працівників до інновацій та використання методу компетенцій. Розглянуто основні аспекти розвитку та мотивації персоналу, спрямовані на активізацію інноваційної діяльності.

Шостий розділ присвячений капіталу промислового підприємства, який є головною економічною базою його створення й розвитку, наведено характеристику капіталу, форми функціонування, розглянуто рух вартісного циклу капіталу підприємства. Детальний аналіз діяльності підприємств Українського Причорномор'я виявив розрив між величній виробничого капіталу і продуктивністю, що потребує формування механізму ефективного використання капіталу промислових підприємств.

Далі у сьомому розділі обґрунтовується система оцінювання інвестиційної привабливості підприємств з використанням методу багатомірного шкалювання, представлено організаційно-економічну модель управління інвестиційним забезпеченням, яка дає змогу формалізувати побудову траєкторії зміни інвестиційного забезпечення промислового підприємства.

У восьмому і дев'ятому розділах надано характеристика техніко-технологічної бази і форм технічного розвитку підприємств. Простежено етапи становлення й розвитку техніко-технологічних систем виробничого підприємства, сучасні світові тенденції впровадження інновацій, розглянуто сутність дематеріалізації економіки. Це дало можливість виявити напрямки перебудови виробничих процесів на інноваційній основі й розробити методичне забезпечення управління інноваційним розвитком виробничих процесів.

У десятому розділі монографії розглянуто сутність, особливості та організаційні питання, пов'язані з управлінням та плануванням інноваційних проектів. На засадах обґрунтування доцільності інноваційного проекту розглядаються питання управління та планування проектом на основі процесного підходу, пропонується скласти проектний бюджет.

В одинадцятому розділі розкрито теоретичні підходи й методичні основи оцінки конкурентоспроможності підприємств, які дозволяють розробити механізм формування інформаційного забезпечення конкурентоспроможності промислових підпри-

ємств для подальшого шляху підвищення їх конкурентоспроможності.

У дванадцятому розділі наведено сутність інноваційного фактору в системі організаційно-економічного механізму розвитку промислового підприємства, основні елементи організаційно-економічного механізму, пропонується методичне забезпечення його реалізації, що надасть можливість оцінити ефективність інноваційного фактора промислового виробництва.

Знайомство зі змістом свідчить про значний внесок у вирішення проблеми підвищення ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств у сучасних умовах. На високому науковому рівні детально розглядаються такі фундаментальні поняття, як інноваційна економіка, потенціал інноваційного розвитку, інноваційний проект, управління виробничими процесами промислового підприємства на інноваційній основі тощо. Серед робіт з цієї тематики наукова праця, що рецензується, відрізняється глибиною теоретичних досліджень та комплексним підходом до питань формування сприятливих умов інноваційно-інвестиційної діяльності як основи реалізації стратегії інноваційного розвитку промислового підприємства задля забезпечення зростання його конкурентоспроможності.

Ґрунтовний аналіз визначеної проблеми, здійснений на широкому інформаційному матеріалі, всебічний огляд існуючих концепцій інноваційно-інвестиційного розвитку, дослідження засад управління економічним розвитком в умовах становлення інноваційної економіки дають уявлення про потенціал інноваційно-інвестиційного розвитку промислового підприємства. Дослідження знайшли висвітлення у наукових публікаціях, що підсилюють науковий рівень монографії.

Впровадження запропонованої методології щодо підвищення ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності національних товаровиробників дозволить включити стимулятори зростання конкурентоспроможності продукції, що виробляється не тільки для внутрішнього, а й зовнішнього ринків. Цей науковий продукт орієнтований на вирішення проблем підвищення ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств та сприятиме забезпеченню їх стійкого становища в умовах мінливого ринку. Це особливо актуально для сучасного стану українських підприємств, які нині перебувають у депресивному стані з огляду на несприятливий інвестиційно-інституційний клімат, що не дозволяє використовувати значний інноваційний потенціал національної науки.

Осипов В.М., старший науковий співробітник відділу міжрегіонального економічного розвитку Українського Причорномор'я, Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, д.е.н., проф.